Roman — Deneme

Akıllı Soru · 05.11.2026 · 10 soru

Yusuf Kamil Paşa'nın adı, Türk edebiyatında başlangıç niteliği taşıyan bir aktarım çalışmasıyla birlikte anılır. Bu çalışma, Batı kaynaklı bir eserin Türkçeye kazandırılması bakımından önem taşır. Eserin adı, çevirmeniyle karıştırılmamalıdır.

1. Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Bu eser Araba Sevdası'dır.

B) Bu eser Telemak'tır.

C) Bu eser İntibah'tır.

D) Bu eser Cezmi'dir.

E) Bu eser Karabibik'tir.

Türk edebiyatında roman türünün ilkleri tek bir ölçüte göre belirlenmemiştir. Bazı eserler yerli roman, realist roman veya tarihî roman niteliğiyle öne çıkarken bazıları ele aldığı çevre bakımından ayrı bir başlıkta değerlendirilmiştir. Bu nedenle aynı döneme ait eserlerin roman tarihindeki yeri, farklı tür ve teknik özelliklere göre değişebilmektedir.

2. Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Roman türündeki ilk nitelemeleri farklı ölçütlere göre yapılmıştır.

B) Roman türündeki bütün ilkler yalnızca yayımlanma sırasına göre belirlenmiştir.

C) Köy romanı dışındaki türler Türk edebiyatında daha önce ortaya çıkmıştır.

D) Realist romanlar, tarihî romanlardan bağımsız biçimde gelişmiştir.

E) Türk edebiyatındaki romanların tamamı aynı çevreyi konu edinmiştir.

3. Namık Kemal’in kaleme aldığı, edebiyatımızda ilk edebî roman kabul edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

A) Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat

B) Araba Sevdası

C) Karabibik

D) İntibah

E) Cezmi

4. Namık Kemal’in İntibah ve Cezmi adlı romanları için biri edebî roman, diğeri tarihî roman ölçütüyle tanımlanmaktadır. Buna göre bu iki eserin türsel konumlandırılmasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) İntibah ilk tarihî roman, Cezmi ise sonraki edebî roman kabul edilir.

B) Her iki eser de ilk tarihî roman kabul edilir.

C) Her iki eser de ilk edebî roman kabul edilir.

D) Cezmi ilk edebî roman, İntibah ise ilk tarihî roman kabul edilir.

E) İntibah ilk edebî roman, Cezmi ise ilk tarihî roman kabul edilir.

5. Recaizade Mahmut Ekrem'in Araba Sevdası adlı eseri ile Nabizâde Nazım'ın Karabibik adlı eseri, roman tarihimizde farklı ilklerle anılır. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Her iki eser de ilk realist roman olarak kabul edilir.

B) Karabibik ilk realist, Araba Sevdası ise ilk köy romanıdır.

C) Araba Sevdası ilk realist, Karabibik ise ilk köy romanıdır.

D) Her iki eser de ilk köy romanı olarak kabul edilir.

E) Araba Sevdası ilk köy, Karabibik ise ilk realist romandır.

6. Yusuf Kamil Paşa'nın yaptığı, Türk edebiyatındaki ilk roman çevirisi olarak kabul edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

A) Araba Sevdası

B) Cezmi

C) Karabibik

D) Telemak

E) İntibah

7. Şemsettin Sami'nin Türk romanındaki öncü eseriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat, ilk tarihî romandır.

B) Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat, ilk realist romandır.

C) Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat, ilk yerli romandır.

D) Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat, ilk edebî romandır.

E) Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat, ilk köy romanıdır.

Romanımızın başlangıç döneminde farklı tür öncelikleri belirginleşmeye başlamıştır. Şemsettin Sami'nin eseri yerli romanın, Namık Kemal'in eseri ise edebî romanın ilk örneği olarak değerlendirilir. Bu ayrım, bir eserin yerli oluşuyla edebî roman niteliğinin aynı ölçüt olmadığını gösterir.

8. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) İlk yerli roman, ilk tarihî romanla aynıdır.

B) İlk yerli roman, ilk realist romanla aynıdır.

C) İlk yerli roman ile ilk edebî roman farklı eserlerdir.

D) İlk edebî roman, ilk roman çevirisiyle aynıdır.

E) İlk yerli roman aynı zamanda ilk edebî romandır.

Recaizade Mahmut Ekrem, romanımızın Batılılaşma sürecinde önemli bir eşik oluşturur. Onun adı, gerçekliği gözleme dayalı biçimde ele alan ve yanlış Batılılaşmayı eleştiren bir romanla birlikte anılır. Bu eser, Türk romanında belirli bir anlatım anlayışının başlangıcı kabul edilir.

9. Bu parçadan hareketle Recaizade Mahmut Ekrem'in söz konusu romanı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Cezmi

B) Aşk-ı Memnu

C) İntibah

D) Mai ve Siyah

E) Araba Sevdası

10. Nabizâde Nazım'ın köy hayatını merkeze alan, romanımızdaki ilk köy romanı kabul edilen ve natüralist yönelimle karıştırılmaması gereken eseri aşağıdakilerden hangisidir?

A) Zehra

B) İntibah

C) Cezmi

D) Araba Sevdası

E) Karabibik

Cevap Anahtarı

1. B	2. A	3. D	4. E	5. C
6. D	7. C	8. C	9. E	10. E

Çözümler

1. Yusuf Kamil Paşa'nın gerçekleştirdiği ilk roman çevirisi Telemak'tır. Araba Sevdası, İntibah, Cezmi ve Karabibik ise çeviri eseri olarak değil, Türk romanındaki başka ilklerle anılır.

2. Parçada yerli, realist, tarihî ve köy romanı gibi farklı ölçütlerin kullanıldığı belirtilmektedir. Bu durum, roman türündeki ilk nitelemelerinin tek bir ölçüte bağlı olmadığını gösterir. Diğer seçenekler parçanın kapsamını daraltmakta ya da metinde bulunmayan kesinlikte yargılar kurmaktadır.

3. D, Namık Kemal'in ilk edebî romanı olarak belirtilen eserdir. E ise aynı sanatçının ilk tarihî romanıdır; diğerleri farklı romanlık ölçütleriyle ilişkilidir.

4. E, iki eseri iki ayrı başlangıç ölçütüyle eşleştirir. D ölçütleri tersine çevirir; B ve C ise iki farklı niteliği tek başlıkta birleştirir.

5. C, iki eserin farklı romanlık ölçütlerini doğru biçimde eşleştirir. B nitelikleri tersine çevirir; A ve D iki ayrı kategoriyi aynı eserlerde toplar.

6. Yusuf Kamil Paşa'nın çevirdiği ilk roman Telemak'tır; diğer eserler farklı ilk roman nitelikleriyle ilişkilidir.

7. Şemsettin Sami'nin anılan eseri, yerli roman başlangıcı bakımından önem taşır ve C bu bilgiyi verir. Diğer ifadeler esere ait olmayan tür önceliklerdir.

8. Parça, Şemsettin Sami ile Namık Kemal'in eserlerini farklı roman öncelikleriyle ilişkilendirir; bu nedenle C çıkarılabilir. Diğer ifadeler farklı tür ve nitelikleri aynılaştırmaktadır.

9. E, Recaizade Mahmut Ekrem'in Türk edebiyatındaki ilk realist roman olarak anılan eseridir. D ve B Halit Ziya Uşaklıgil'in romanlarıdır; C ve A ise Namık Kemal'e ait ilkler arasında yer alır.

10. E, Türk edebiyatında ilk köy romanı olarak anılır. A, Nabizâde Nazım'ın psikolojik roman denemesi ve natüralist eseriyle; D, B ve C ise başka roman türlerinin ilkleriyle ilişkilidir.